

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30164/2023
03.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Општине Босилеград, чији је пуномоћник Драган Давитков, адвокат из ..., против тужене АА из села ... чији је пуномоћник Милош Алексић, адвокат из ..., ради утврђења недозвољености извршења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3684/2022 од 19.07.2023. године, у седници одржаној 03.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3684/2022 од 19.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици, Судска јединица у Босилеграду П 1034/19 од 01.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је недозвољено извршење одређено решењем Основног суда у Сурдулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19, у односу на непокретности које се налазе на кат.парц. бр. .. уписане у ЛН бр. .. КО Босилеград 1 на м.зв. „... Река“ у ул. ... бр. .. на име извршног дужника, и то: зграда друмског саобраћаја - гаража и радионица, зграда бр. 2; зграда друмског саобраћаја - магацин, зграда бр. 4 и помоћна зграда бр. 7, што је тужена дужна да призна и трпи, као и да се тужена обавезе да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка од 144.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3684/2022 од 19.07.2023. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, по предлогу тужиоца, као извршног повериоца од 08.03.2017. године, решењем Привредног суда у Лесковцу И 101/17 од 19.04.2017. године одређено је извршење против извршног дужника АД „Аутотранспорт“ Босилеград, ради наплате новчаног потраживања. Поступак извршења спроводио је јавни извршитељ у предмету ИИ 911/17. Решењем РГЗ, СКН Босилеград од 17.05.2019. године (које је постало правноснажно 27.06.2019. године), уписана је забележка закључка о извршењу ИИ 911/17 од 25.04.2019. године Јавног извршитеља Станка Филиповића. Такође, на предлог тужене, као извршног повериоца, решењем о извршењу Основног суда у Сурудулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19 и закључком истог суда од 29.03.2019. године, одређено извршење против извршног дужника АД „Аутотранспорт“ Босилеград ради наплате новчаног потраживања. У оба поступка извршења, као предмет извршења одређене су исте непокретности, тада својина извршног дужника, и то: зграда друмског саобраћаја - гаража и радионица, зграда бр. 2; зграда друмског саобраћаја - магацин, зграда бр. 4 и помоћна зграда бр. 7, уписане у ЛН бр. .. КО Босилеград 1 на м.зв. „... Река“ у ул. „...“ бр. .. . Утврђено је да, иако је поступак извршења ради наплате новчаног потраживања прво покренуо тужилац, намирено је потраживање тужене продајом наведених непокретности (а закључком Основног суда у Сурудулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19 од 05.08.2019. године предметне непокретности предате су купцу ДОО „Кодал“ Босилеград и наложено СКН у Босилеграду да изврши упис права својине у корист купца). Тужилац је, по сазнању за наведену продају, поднео најпре приговор трећег лица 26.08.2019. године, о којем није одлучено у извршном поступку И 110/19. Решењем И 110/19 од 18.12.2019. године обустављено је извршење, а 31.12.2019. године тужилац је поднео захтев за отклањање неправилности за спровођење извршења, који је одбачен решењем И 110/19 од 09.07.2020. године, због чега је поднео тужбу у овој правној ствари, а након окончања наведеног извршног поступка. На предметним непокретностима као власник уписан је ББ са обимом удела 1/1.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, у смислу одредби чланова 108, 110. и 111. став 1. Закона о извршењу и обезбеђењу, првостепени суд налазећи да је правноснажна одлука о приговору трећег лица са захтевом да се извршење на предмету утврди

недозвољеним процесна претпоставка за покретање парничног поступка, закључивши да одсуство исте чини тужбу недозвољеном. По становишту другостепеног суда, да би треће лице успело у парници за недопустивост извршења мора да докаже да на ствари која је предмет извршења има право које спречава извршење, тј. да поседује пуноважан правни основ за стицање права својине на предмету извршења. По становишту другостепеног суда, право првенства у намирењу није право које би омогућило тужиоцу уживање тражене правне заштите, закључивши да се стицањем права првенства у намирењу не конституишу својинско-правна овлашћења на предмету извршења, оценио је да право првенства у намирењу које тужилац истиче, није таквог карактера да би спречило извршење.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи ревизије којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 108. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 106/2015... 54/2019 и 10/23 – други закон), прописано је да треће лице које тврди да на предмету извршења има неко право које спречава извршење може јавном извршитељу поднети приговор којим захтева да се извршење утврди недозвољеним на том предмету (став 1), приговор трећег лица може да се поднесе до окончања извршног поступка. Одредбом члана 111. истог закона, прописано је да треће лице може у року од 30 дана од дана пријема правноснажног решења о одбијању приговора да покрене парнични поступак против извршног повериоца, ради утврђења да је извршење на предмету недозвољено (став 1).

Сагласно наведеном, трећим лицима дата је могућност да заштите своју имовину када је у извршном поступку одређено спровођење извршења ради намирења потраживања извршног повериоца на предмету на коме не постоји право извршног дужника, већ право трећих лица које спречава извршење (што је у складу са одредбом члана 58. Устава Републике Србије и чланом 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, којима се јемчи мирно уживање имовине, имајући у виду да се извршење спроводи на предмету који не представља имовину извршног дужника, већ имовину трећег лица). Дакле, правила о тужби ради недозвољености извршења из члана 108. став 1. ЗИО штите како имаоца права својине, тако и тзв. ванкњижног власника који има пуноважан основ (уговор) и који се налази у државини непокретности. У конкретном случају, у два одвојена извршна поступка, тужилац Општина Босилеград (у поступку И 101/17, који је спроводио јавни извршитељ у предмету ИИ 911/17) и тужена (у поступку И 110/19) били су извршни повериоци, који су имали новчана потраживања према извршном дужнику АД „Аутотранспорт“ Босилеград и као предмет извршења поступка био је одређен исти предмет извршења, који је у тренутку одређивања спровођења извршења био својина извршног дужника. У поступку спровођења извршења, намирено је потраживање тужене, која је у односу на тужиоца касније покренула поступак извршења (решењем о извршењу Основног суда у Сурудулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19 и закључком истог суда од 29.03.2019. године одређено је предложено извршење) и то продајом непокретности на којима је одређено

спровођење извршења. Имајући у виду наведено, правилан је закључак другостепеног суда да право првенства у намирењу, које тужилац истиче, није право које би омогућило тужиоцу уживање тражене правне заштите, јер се стицањем права првенства у намирењу не конституишу својинско-правна овлашћења на предмету извршења.

Неосновани су наводи ревизије да је тужилац имао код надлежног регистра непокретности уписано заложно право на предметним непокретностима које је било уписано пре покретања извршног поступка по предлогу тужене и који је противно одредбама члана 157. ЗИО вођен као посебан извршни поступак ради намирења другог потраживања овде тужене на истој непокретности. Наиме, одредбом члана 433. ЗИО прописано је да се заложно право на непокретности стиче у тренутку уписа у катастар непокретности. Како је решењем РГЗ, СКН Босилеград од 17.05.2019. године (које је постало правноснажно 27.06.2019. године), уписана забележба закључка о извршењу јавног извршитеља ИИ 911/17 од 25.04.2019. године и када је тужилац стекао заложно право на предметним непокретностима, те чињеницу да је по предлогу тужене решењем о извршењу Основног суда у Сурудулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19 и закључком истог суда од 29.03.2019. године одређено предложено извршење, то је тужилац заложно право на предметним непокретностима стекао након што је тужена покренула извршни поступак. Стога је другостепени суд правилно закључио да право првенства у намирењу, није таквог карактера да би спречило извршење.

Неосновани су наводи ревизије да облигационо-правни односи трећег лица са извршним дужником могу спречити извршење према извршном дужнику, што је ситуација у конкретном случају, будући да извршни дужник није испунио своју уговорну обавезу према тужиоцу, управо везано за предметне непокретности, због чега је и вођен судски поступак пред Привредним судом у Лесковцу П 1181/2010, на основу које пресуде је и покренут извршни поступак на предметним непокретностима. Наиме, сходно цитираној одредби члана 108. став. 2 ЗИО, тужилац, као треће лице које сматра да на предмету извршења има такво право које спречава извршење, може да поднесе приговор до окончања извршног поступка, док су одредбом чланова 128, 129. став 1. тачка 5 и 130. став 1. истог закона прописани начини окончања извршног поступка обуставом или закључењем. У конкретном случају, закључком Основног суда у Сурудулици, Судска јединица у Босилеграду И 110/19 од 05.08.2019. године предметне непокретности предате су купцу ДОО „Кодал“ Босилеград и наложено СКН у Босилеграду да изврши упис права својине у корист купца, а тужилац је у наведеном извршном поступку поднео приговор трећег лица 26.08.2019. године, дакле након предаје непокретности купцу у наведеном извршном поступку. Имајући у виду наведено, чак и када би се стало на становиште да тужилац има право које спречава извршење, по оцени Врховног суда, када је извршење спроведено, предмет извршења продат и извршном повериоцу исплаћен износ ради чије је наплате извршење и одређено, треће лице више не може улагати приговор којим захтева да се извршење утврди недозвољеним на том предмету, будући да је извршење спроведено и више се не

може спречити, те такав приговор постаје беспредметан, посебно имајући у виду заштиту права купца приликом судских лицитација. Стога су правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка донета применом чланова 153. став 1, 163. став 1. и члана 165. став 2. ЗПП.

На основу изнетог, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић